

Využívanie projektov v Slovenskom banskom múzeu

Mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva J. E. Trine Skymoene (prvá zľava) počas kontrolného dňa navštívila aj novú reštaurátorskú a konzervátorskú dielňu SBM, kde sa oboznámila s reštaurovaním papiera a starých tlačovín. Na kontrolnom dni sa zúčastnil aj podpredseda Vlády SR Dušan Čaplovič (foto: Katarína Patschová)

Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici, ako jedna z príspevkových organizácií Ministerstva životného prostredia SR, kladie vo svojej činnosti veľký dôraz aj na využívanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom rôznych projektov. Sú to predovšetkým projekty podporované štrukturálnymi fondami Európskej únie, Environmentálnym fondom, ale aj Banskobystrickým samosprávnym krajom či Mestom Banská Štiavnica.

Začiatkom roku 2008 vzbudil veľkú mediálnu pozornosť projekt pod názvom *Integrovaná ochrana európskeho kultúrneho dedičstva* (tzv. nórsky projekt), ktorý možno jednoznačne považovať za najúspešnejší projekt v doterajšej histórii Slovenského banského múzea (SBM). Projekt v hodnote 482 tis. eur je financovaný Nórskym finančným mechanizmom, Finančným mechanizmom Európskeho hospodárskeho priestoru a čiastočne aj štátnym rozpočtom Slovenskej republiky. Tieto finančné prostriedky znamenajú pre SBM veľký prínos, predovšetkým v oblasti konzervovania a záchranu vzácných umeleckých zbierok. Z projektu, ktorý je rozvrhnutý na 4 roky, sa doteraz využilo vyše 320 tis. eur. Vybudovala sa špecializovaná reštaurátorská a konzervátorská dielňa na reštaurovanie papiera a starých tlačovín, zrekonštruovalo sa už niekoľko tzv. kamenných článkov, napríklad kamenná socha z fontány sv. Floriána, epitaf významného mešťana zo 16. storočia Pavla Rubigalla (s ktorého menom je spájaný aj zlatý vek Banskej Štiavnice v období renesancie), ďalej stĺp s kovovou rúrou na vodu, štyri vzácne olejomalby (Svätec s holubmi, Zjavenie Ducha svätého, Palatín Jozef a Cisár František I.) a ďalšie cenné umelecké diela z Galérie Jozefa Kollára a expozície Starého zámku, ktoré právom môžeme považovať za klenoty Európskeho kultúrneho dedičstva. V rámci tohto projektu sa do expozícií nainštalovali aj klimatizačné jednotky, nový policový systém, žalúzie na zatemnenie depozitov a pripravuje sa aj inštalácia kamerových a zabezpečovacích systémov. Bez týchto finančných prostriedkov by SBM určite nebolo schopné takúto rozsiahlu úlohu zabezpečiť. Priebeh realizácie tohto projektu je pravidelne monitorovaný aj samotnými

európskymi inštitúciami, pričom na poslednom kontrolnom dni, 5. novembra minulého roku, vyjadrila spokojnosť s využívaním finančných prostriedkov aj mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku J. E. Trine Skymoene.

Slovenské banské múzeum sa však v súčasnosti usiluje aj o podporu finančne ešte rozsiahlejšieho projektu, ktorým bude rekonštrukcia Starého zámku a objektu tzv. Prachárne. Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na tento projekt, v hodnote viac ako 1 mil. 810 tis. eur z Regionálneho operačného programu, už pre Slovenské banské múzeum podal jeho zriaďovateľ ministerstvo životného prostredia. V tejto iniciatíve SBM našlo okamžitú podporu u ministra životného

prostredia doc. Ing. Jozefa Medveďa, PhD., ktorý žiadosť ministerstva, ako oprávneného žiadateľa o poskytnutie nenávratného príspevku pre SBM, hneď aj podpísal. V týchto dňoch čakáme na rozhodnutie komisie. Schválenie tohto projektu umožní nášmu múzeu kompletne zrekonštruovať strechu Starého zámku a zamedziť zatekaniu po jeho múroch a kompletnou rekonštrukciou podkrovia vytvorí nové priestory depozitu, pričom súčasné depozitárne miestnosti bude možné po rekonštrukcii využiť na rozšírenie trvalej expozície. Projekt však zahŕňa aj rekonštrukciu objektu tzv. Prachárne, teda bývalého skladiska pušného prachu na okraji Banskej Štiavnice, ktorý sa po stáročia používal na trhacie práce v podzemí. V tomto objekte by po jeho rekonštrukcii pribudli ďalšie expozičné priestory múzea.

Koncom minulého roku si SBM podalo aj žiadosti o podporu troch projektov z Environmentálneho fondu v celkovej hodnote vyše 72 tis. eur. Prostriedky by sme chceli využiť na inštaláciu rozsiahlej výstavy a zorganizovanie medzinárodného sympózia na tému Zlatý vek Banskej Štiavnice v období renesancie, ďalej dobudovať expozičné priestory Banskosťiavnického geoparku s výrobou funkčného modelu štiavnického stratovulkánu, ale aj rozšíriť možnosti využitia remeselnej práce v rámci environmentálnej výchovy nášho projektu Škola v múzeu.

V minulom roku Slovenské banské múzeum podalo

V prípade schválenia nenávratného finančného príspevku z Regionálneho operačného programu bude na Starom zámku zrekonštruované podkrovia a rozšíri sa expozičná časť (foto: Katarína Patschová)

aj projekt nazvaný INTEREG 4a. Je to projekt, realizovaný v rámci programu cezhraničnej spolupráce Maďarskej republiky a Slovenskej republiky, na ktorom sa podieľa aj Baničné múzeum v Algotarjáne a VÚC Banská Bystrica. V prípade, že projekt bude schválený, tak sa získané finančné prostriedky využijú na rekonštrukciu starých bankských diel v Banskej Štiavnici, ktoré sú v správe SBM, a to Maximilián achty, Novej achty, tólne Glanzenberg a tólne Bartolomej.

Nezanedbateľným, i keď z hľadiska objemu finančných prostriedkov menším príspevkom do rozpočtu múzea, sú však aj projekty, ktoré nám v rámci všeobecne záväzných nariadení podporil Banskobystrický samosprávny kraj, ale aj mesto Banská Štiavnica. Napríklad, v roku 2009 získalo SBM z dvoch podporených projektov v rámci BBSK 1 700 eur, čo nám umožnilo zorganizovať ďalší úspešný ročník letných nočných dramatických prehládok – Noci na

Jeden z doterajších štyroch zreštaurovaných obrazov v rámci tzv. nórskeho projektu – portrét cisára Františka I. (foto: Katarína Patschová)

Starom zámku, ale aj vydať katalóg k výstave z IX. trienále drobnej plastiky, reliéfu a kresby s medzinárodnou účasťou, ktorého vernisáž bola v júni minulého roka v Galérii Jozefa Kollára SBM.

Spolahlivým a osvedčeným partnerom SBM je však už dlhé roky aj mesto Banská Štiavnica, ktoré vlni podporilo predovšetkým niektoré podujatia, napríklad letný tábor v múzeu pre deti zaujímavé sa o tradičné remeslá, výstavu Svet drevených hračiek a hlavolamov na Starom zámku, spojenú s podujatím pre deti na záver školského roka, ale aj výstavu k 110-ročnici narodenia najznámejšieho banskosťiavnického výtvarného umelca Jozefa Kollára, ktorého meno nesie aj jedna zo 7 expozícií SBM – Galéria J. Kollára.

Samozrejme, že Slovenské banské múzeum sa bude aj naďalej snažiť vyhľadávať a pripravovať také projekty, ktoré by pomohli zmierniť zložitú situáciu vo financovaní, a to najmä výberom takých investičných zámerov a cieľov, ale aj takých podujatí, ktoré budú podporovať jednak záchranu kultúrneho dedičstva, upevňovať environmentálnu výchovu, ale aj neustále zlepšovať služby pre návštevníkov múzea.

Mgr. Ľuboš Krno
Slovenské banské múzeum